

Лазаренко С. В.

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ВЖИВАННЯ ПАРЦЕЛЯЦІЇ ТА ПРИЄДНАННЯ В ТЕКСТАХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТ: СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ І СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТИ

Стаття присвячена дослідженню структурно-семантичних і стилістичних особливостей функціонування парцеляції та приєднання в текстах сучасних українських газет. Встановлено, що виступаючи різновидами експресивного синтаксису і маючи в основі тенденцію до аналітизму, парцеляція та приєднання різняться механізмом утворення. Зокрема, в основі парцеляції структурно-семантичне та інтонаційне членування цілісної синтаксичної одиниці на декілька компонентів, між якими наявні двосторонні взаємозалежні відношення, а в основі приєднання – структурно-семантичне та інтонаційне членування цілісної синтаксичної одиниці на декілька компонентів, між якими наявні лівосторонні зв'язки, за яких основна частина є структурно та семантично повною, а приєднаний компонент позбавлений семантичної повноти і тяжіє до основної, проте суттєво не впливає на її зміст, а лише доповнює його. Встановлені найбільш релевантні критерії класифікації парцеляції, а саме: розташування парцелята по відношенню до основної частини; кількість компонентів, що входять до складу парцелята); вираження парцелята тим чи іншим членом речення; позиція парцелята до семантико-структурної повноти основної частини; кількість парцелятів; інтенсивність зв'язків між основною частиною і парцелятом; прогнозованість парцелята. Виявлено, що найпродуктивнішими типами парцеляції в текстах сучасних українських газет є контактна парцеляція з одночленним або з багаточленним парцелятом у вакантній (інтенсивна прогнозована парцеляція) або у дублюючій (слабка непрогнозована парцеляція) постпозиції, парцеляція з декількома парцелятами в постпозиції, рідше – парцеляція в препозиції. Описані критерії класифікації приєднання, а саме: кількість компонентів у приєднаній частині; спосіб зв'язку між частинами; кількість приєднаних компонентів; логіко-смислові відношення між основною частиною та приєднанням; наявність у структурі приєднання дублікатів з основної частини. Виявлено, що у сучасних українських газетних текстах активно функціонують усі названі типи приєднання. З'ясовано, що парцеляція та приєднання в текстах сучасних українських газет виконують такі функції: імітація живого розмовного мовлення з метою перетворення читача з пасивного споживача інформації в активного учасника діалогу; полегшення сприйняття інформації завдяки економії мовленнєвих засобів і компресії змісту висловлювання; акцентуація змісту певних текстових елементів та вираження авторської позиції до висловлювання; створення експресивного ритміко-мелодійного оформлення тексту.

Ключові слова: парцеляція, приєднання, газетний текст, стилістичні особливості, експресивний синтаксис. *The article is devoted to the study of structural-semantic and stylistic features of the functioning of parcelization and accession in the texts of modern Ukrainian newspapers.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Постановка проблеми. Мовні особливості газетного тексту завжди приваблювали дослідників, адже з огляду на своє основне призначення – вплив на реципієнта – саме цей тип текстів є найбільш проникливим для інновацій, для використання різноманітних засобів експресії. Найбільш продуктивно в текстах сучасних газет експресія реалізується завдяки лексичним засобам, проте на синтаксичному рівні вона також знаходить вираження. Серед засобів, що надають газетному тексту експресії на синтаксичному рівні, є парце-

ляція та приєднання, що належать до засобів експресивного синтаксису.

Особливості функціонування парцеляції та приєднання в різних типах текстів вивчали такі мовознавці: Андрієвська О., Виноградов В., Валгіна Н., Загнітко А., Іванчикова О., Кадомцева Л., Коноплєнко Н., Конюхова Л., Коцюбовська Г., Лисиченко Р., Марич С., Марченко Т., Рогова К., Рибаківа Г., Плющ Н., Сербіна Т., Ступакова Л., Турсунов Б., Цумарєв О. Основну увагу дослідники зосереджували на структурно-семантичних, стилістичних і частково на комунікативних

особливостях парцеляції та приєднання. Проте, незважаючи на численність наукових розвідок, ці явища й досі залишаються актуальними для вивчення, що, на нашу думку, зумовлено складністю та багатогранністю їхньої природи. Оскільки ж в газетному тексті функціонування явищ експресії набуває особливого значення, то матеріалом для дослідження стали тексти сучасних українських газет.

Мета дослідження: розкрити структурно-семантичні та комунікативно-стилістичні особливості функціонування парцеляції та приєднання як основних засобів експресивного синтаксису в сучасних українських публіцистичних текстах.

Мета дослідження обумовила такі завдання: проаналізувати основні підходи до інтерпретації понять «парцеляція» та «приєднання» у вітчизняній лінгвістиці; дослідити кореляцію між парцеляцією та приєднанням як основними різновидами фрагментації; встановити основні структурно-семантичні та комунікативно-стилістичні особливості функціонування парцеляції та приєднання у текстах сучасних українських газет.

Актуальність дослідження полягає в поглибленні знань про синтаксичні особливості публіцистичного стилю та про сучасні тенденції їхнього розвитку.

Виклад основного матеріалу. У 60-70 роках парцеляцію та приєднання розглядали як тотожні поняття (Валгіна Н., Реферовська Е., Гак В.) або ж трактували парцеляцію як один із різновидів приєднання (Турсунов Б., Платонова М.). Лише у 80-роках вчені встановили, що ці явища не можна ототожнювати, оскільки в їхній основі абсолютно різні механізми побудови. Так, Коцюбовська Г., порівнюючи механізми творення парцеляції та приєднання, відзначає, що парцеляція утворюється в результаті свідомого членування цілого висловлювання на частини, натомість приєднання ілюструє логіко-сміслові відношення додавання, уточнення, доповнення того, про що було повідомлено в основній частині [1; с. 7]. Таку саму думку висловлюють Сербіна Т. і Чеберяк Т.: «... парцеляція – це ціле, свідомо розчленоване на частини, а приєднання – це ціле, утворене з частин, які приєднані спонтанно» [2; с. 124].

Приєднання як особливий синтаксичний зв'язок за деякими ознаками є наближений до парцеляції. Зокрема, в основі приєднання, як і в основі парцеляції, тенденція до аналітизму, що знаходить репрезентацію в членуванні цілої синтаксичної одиниці як на змістовому, так і на формально-граматичному рівні на два окремі інтонаційно завер-

шені частини. Як під час парцеляції парцельований компонент, так і під час приєднання приєднуваний компонент не є семантично та структурно завершеним, з огляду на це він тяжіє до основного компоненту. Крім того, приєднання, як і фрагментація, надає тексту стилістичного забарвлення, експресії, оскільки приєднуваний компонент, як і парцельований, відокремлюючись від основної частини повідомлення, фокусує на собі увагу реципієнта, активізує його когнітивну діяльність на пошук причин відокремлення, а відтак на декодування авторського задуму. Проте основна відмінність між парцеляцією та приєднанням, на нашу думку, у тому, що для парцеляції характерним є взаємозворотній зв'язок між основним компонентом і парцелятом: як перший, так і другий є змістовно неповними і семантично тяжіють один до іншого, адекватне та повне розуміння їхнього змісту можливе лише після сприйняття змісту обох частин і трансформації їх в єдине структурно-семантичне ціле. Для приєднання ж характерним є наявність лише лівостороннього зв'язку: приєднуваний компонент семантично і структурно тяжіє до основної частини, натомість останній цілком зрозумілий і безвідносно приєднуваної частини. Проілюструємо все це матеріалом з текстів.

(1) *Утім, у РФ на «нових територіях» півдня України – майже всієї Херсонської та частини Запорізької областей – є велика проблема. Українці.* (ДТ. 21.03.2022)

(2) *За Конституцією, такого права в народі немає. Принаймні поки що.* (ДТ. 01.02.2021)

У першому контексті спостерігаємо парцеляцію. Парцелятом є другий компонент, що до складу якого входить один єдиний член речення – підмет. Позбавлений семантичної та структурної повноти, цей компонент тяжіє до першого, який, у свою чергу, також є семантично та структурно неповним, адже позбавлений підмета. Таким чином, обидва компоненти з огляду на свою семантико-структурну неповноту є взаємозалежними, повно та адекватно встановити зміст висловлювання можна лише об'єднавши їх у єдине ціле.

У другому контекст спостерігаємо функціонування приєднання. Друга частина є семантично та структурно неповною і тяжіє до першої частини. Натомість перша частина є цілком завершеною, її зміст можна розкрити безвідносно до другою частини, яка, приєднуючись до першого компонента, суттєво не впливає на його зміст, а лише вносить деяку конкретизацію, уточнення, яка може бути вилучена із загального змісту висловлювання, не порушуючи його загального змісту.

Відтак, можемо зробити висновок, що парцеляція та приєднання є різновидами експресивного синтаксису, у їхній основі – тенденція до аналітизму, проте суттєва різниця між ними у характері взаємовідношень між компонентами: парцеляція характеризується наявністю двосторонньої структурно-семантичною взаємозалежністю, натомість для приєднання релевантний виключно лівосторонній зв'язок, за якого зміст приєднуваного компонента суттєво не впливає на зміст основної частини, а лише конкретизує, уточнює, доповнює його.

З огляду на вищезазначене інтерпретуємо парцеляцію як явище експресивного синтаксису, в основі якого структурно-семантичне та інтонаційне членування цілісної синтаксичної одиниці на декілька компонентів, між якими наявні двосторонні взаємозалежні відношення, а повне розуміння їхнього змісту можливе лише після трансформації їх в єдине комунікативне ціле. Приєднання кваліфікуємо як явище експресивного синтаксису, в основі якого структурно-семантичне та інтонаційне членування цілісної синтаксичної одиниці на декілька компонентів, між якими наявні лівосторонні зв'язки, за яких основна частина є структурно та семантично повною, а приєднуваний компонент позбавлений семантичної повноти і тяжіє до основної, проте суттєво не впливає на її зміст, а лише доповнює його.

У мовознавстві існують різні класифікації парцеляції (Кадомцева Л., Дудик П., Ванников Ю., Миронова Г., Загнітко А. тощо). Проаналізувавши більшість з них, найбільш релевантними критеріями типологізації парцеляції вважаємо такі: розташування парцелята по відношенню до основної частини (контактна – дистанційна парцеляція); кількість компонентів, що входять до складу парцелята (одночленні – багаточленні парцеляти); вираження парцелята тим чи іншим членом речення (парцелят-підмет, парцелят-присудок, парцелят-додаток, парцелят-означення, парцелят-обставина); позиція парцелята до семантико-структурної повноти основної частини (парцелят у вакантній позиції – парцелят у дублюючій позиції); кількість парцелятів. Досить цікавими, на наш погляд, є класифікації Сковородникова О. та Шульжук К. Так, перший пропонує розподіляти парцеляцію залежно від інтенсивності зв'язків між парцелятом і основною частиною. Відповідно до цього дослідник виокремлює такі типи парцеляції: 1) сильна парцеляція, за якої і основний компонент, і парцелят є структурно й семантично незавершеними; 2) середня парцеляція, за якої або основний компонент, або парцелят є струк-

турно й семантично завершеними; 3) слабка парцеляція, якої зазнають складні безсполучникові речення, у яких жодна із частин не передбачає іншої [3]. Проте, на нашу думку, останні два типи, які виокремлює дослідник, не відповідають трактуванню поняття «парцеляція», в основі якого щільний взаємозв'язок між основним компонентом і парцелятом, обумовлений структурно-семантичною незавершеністю їх обох. Проте відзначимо, що класифікація Сковородникова О., на наш погляд, є цілком прийнятною, якщо поняття «парцеляції» витлумачувати досить широко. Крім того, вважаємо, що критерій інтенсивності може бути застосований під час поділу парцеляції на типи, і з огляду на це доречно виокремлювати інтенсивну та слабку парцеляцію. Інтенсивна парцеляція, на наш погляд, виникає тоді, коли в складі основного компоненту є незаміщена структурно-семантична позиція, що унеможливує повне розуміння смислу основної частини та вимагає додаткової інформації, поданої в парцеляті. Слабку ж парцеляцію спостерігаємо при повній структурно-семантичній залежності парцелята від основної частини, у той час як остання є і структурно, і семантично завершена. Шульжук К. пропонує класифікувати парцеляцію залежно від прогнозованості парцелята, відповідно до цього дослідник виокремлює інтенціональну (прогнозовану) й екстенціональну (непрогнозовану) парцеляцію [4]. На наш погляд, класифікація Шульжук К. і Сковородникова А. доповнюють одна іншу, адже спрогнозувати продовження основної частини висловлювання можливо лише тоді, коли в його складі опущено якийсь з членів, що перешкоджає повному розумінню змісту висловлювання, тобто коли в частині висловлювання є структурно-семантично незаміщена позиція. У цьому випадку парцеляція є прогнозованою та інтенсивною, адже як і парцельована, так і основна частина для адекватного та повного розуміння свого змісту потребують одна іншої. Вживання прогнозованої інтенсивної парцеляції спостерігаємо в таких контекстах: *Я хочу поїхати. Кудись туди, на Захід, услід за мільйонами беручих, працюючих, підприємливих, розумних.* (ДТ. 19.09.2017); *Не за себе страшно. За країну. За президента...* (ДТ. 19.09.2017). Непрогнозовану парцеляцію спостерігаємо тоді, коли основна частина є цілком структурно і семантично завершеною, її основний зміст зрозумілий без інших компонентів; парцелят же структурно і семантично тяжіє до основної частини, проте істотно не змінює її основний зміст, а лише доповнює його.

У цьому випадку взаємозв'язок між основною частиною і парцелятом є слабким і одностороннім. Непрогнозовану слабку парцеляцію можна проілюструвати таким контекстом: *У принципі, за помилки, непорядність або злочини президентів завжди платять їхні країни. Своїми перспективами, інтересами, гідністю.* (ДТ. 02.12. 2016)

Серед описаних вище типів парцеляції у текстах сучасних українських газет вживаються всі вищеописані типи парцеляції, проте найбільш частотною є контактна парцеляція з одночленим або з багаточленим парцелятом у вакантній або у дублюючій постпозиції (...президент має намір розмовляти не з планктоном, а з людським морем. Без посередників. (ДТ. 31.05.2019) – одночленний парцелят у вакантній постпозиції; *Благо для страхових компаній створюють їхні клієнти. Добросовісною сплатою зазначених коштів* (ВК. 2007. № 36) – багаточленний парцелят у вакантній постпозиції; *Кінцева мета цих бажань, як правило, одна й та сама – насолода владою як такою. Можливість відчувати себе обраним* (ДТ. 2006. № 23) – багаточленний парцелят у дублюючій постпозиції. Досить продуктивно вживається парцеляція з декількома парцелятами: *Ритуальні слова м'яко вдаряються об стіни кінозалу Байдужі, як краплі нудного дощу. Тужливі, як удари дзвону за вікном* (ДТ. 2006. № 20) – контактна парцеляція з декількома багаточленими парцелятами у дублюючій постпозиції.

Щодо класифікації приєднання, то тут вважаємо релевантними такі критерії поділу: 1) кількість компонентів у приєднаній частині: однокомпонентна (*За Конституцією, такого права в народі немає. Принаймні поки.* (ДТ. 01.02.2021) і багатокомпонентна (*Дуже схожі і позиції, і емоції сформували ці дії Банкової у столицях країн «Великої сімки», чий урядові аналітики пильно спостерігали за процесом обрання керівника САП. Точніше, за національною ганьбою, в яку ОП цей процес перетворив.* (ДТ. 01.01 2022); 2) спосіб зв'язку між частинами: сурядний, підрядний або безсполучниковий зв'язок; 3) кількість приєднаних компонентів; 4) логіко-сміслові відношення між основною частиною та приєднанням (доповнення, заперечення, підтвердження, уточнення тощо); 5) наявність у структурі приєднання дублікатів з основної частини (*Вплив Конституційного суду на референдумний процес послабили. І послабили, як я вважаю, свідомо.* (ДТ. 01.02.2021), *Референдум як апеляція до безпосередньої думки народу може бути останнім аргументом. Може, але не зобов'язаний.* (ДТ. 01.02.2021) – цей тип приєд-

нання виокремлює здебільшого з огляду на його стилістичні особливості порівняно з приєднанням, у складі якого немає дублікатів з основної частини, адже повтор того чи іншого компонента акцентує на ньому увагу реципієнта, а зміст інших компонентів приєднання розкриває авторську позицію щодо факту, репрезентованого дублікатом.

Активне функціонування парцеляції та приєднання в текстах сучасних газет зумовлене різноманітними функціями, що вони виконують. Однією з таких функцій є імітація розмовного мовлення, створення ефекту невимушеної розмови автора з читачем. У такому випадку парцеляцію та приєднання легко трансформувати в діалог: *Однак пропонуване нам сьогодні навряд чи можна назвати реалізацією зазначеної формули. Вже хоча б тому, що законопроект № 4298 суперечить оприлюдненій моделі змін до Конституції.* (ДТ. 14.12.2021), *Але якщо Зеленського таки «зіграли» без його відомо (у що не вірять навіть його затяті прибічники), то це точно повториться. Хоча б тому, що відповідального за цей процес (Татарова) президент не покарав, ба більше – продовжує активно захищати від НАБУ.* (ДТ 01.01.2022), *А якщо відваги забракло, то можна було б стосовно тих-таки жителів залишити нинішній термін «територіальна громада». Щоб уникнути плутанини в майбутньому навколо термінів і потреби звертатися до Конституційного суду для офіційного їх тлумачення.* (ДТ. 14.12.2021). За таких умов читач перетворюється не просто в споживача інформації, а стає активним учасником комунікації, а це активізує його когнітивні процеси, змушує глибше аналізувати прочитане, пропускати через себе, а відтак або приймати позицію автора щодо викладеної інформації або формувати власне відношення до неї – у цьому й полягає основне завдання газетного тексту.

Ще однією причиною продуктивного вживання парцеляції та приєднання в газетному тексті є полегшення сприйняття інформації, адже досить масивні семантико-синтаксичні конструкції важкі для сприйняття, натомість як їхнє членування нівелює цю проблему. Для підтвердження цієї думки варто трансформувати парцеляцію або приєднання в одне семантико-синтаксичне ціле та порівняти особливості сприйняття останнього з фрагментованою конструкцією. *Громадянська мережа ОПОРА 16 років системно спостерігає за тим, як будується демократія в Україні. Насамперед електоральна. Строк великий. Уже хоча б для того, аби допомогти українцям увімкнути довгу пам'ять. І не робити одних і тих самих помилок,*

обираючи країні владу, а собі – майбутнє. (ДТ. 24.12.2021) – трансформуємо подану фрагментовану конструкцію в єдине стуркутурно-семантичне ціле: *Громадянська мережа ОПОРА великий строк, а саме: 16 років – системно спостерігає за тим, як будується демократія, насамперед електоральна, в Україні, для того, аби допомогти українцям увімкнути довгу пам'ять і не робити одних і тих самих помилок, обираючи країні владу, а собі – майбутнє.* Як бачимо, така трансформація значно ускладнює процес сприйняття інформації, вміщеної в такій багатокомпонентній, складній за структурою конструкції.

Функціонування парцеляції та приєднання в газетному тексті сприяють також компресії змісту, а відтак надають можливості економії мовленнєвих засобів. Це можна проілюструвати таким контекстом: *Можу констатувати: в нашій країні ідея силового захоплення влади в періоди особливого загострення відносин між опозицією та владою, що втрачала підтримку суспільства, мелькала на всіх віражах нової вітчизняної історії. Від розпачу.* (ДТ. 23.08.2018). Якщо спробувати трансформувати парцелят і основну частину в єдине структурно-семантичне ціле, то очевидно стає необхідність введення до структури висловлювання додаткових лексем, а це, у свою чергу, призведе до її обтяження і значно ускладнить процес сприйняття контексту.

Серед важливих функцій парцеляції та приєднання – акцентуація авторської позиції. Семантичне наповнення парцелята та приєднуваної частини підкреслюють те, на чому автор хотів би звернути увагу: *Аваков безперечно єдиний дорослий міністр у постмайданних урядах. Досвідчений апаратник, інтриган, бізнесмен.* (ДТ. 03.11.2017); *Нам потрібна революція. Цього разу не емоційна і праведна, а креативна і продумана. Новаторська революція.* (ДТ. 31.05.2019); *Броньовані монстри з написами «На Києв!» вирушають за відомою всьому світові адресою. На ікс, ігрек і Z боком.* (ДТ. 21.03.2022). Особливої акцентуації мають ті парцеляти, що вживаються в препозиції, хоча відзначимо, що функціонування парцелятів у зазначеній позиції в сучасних газетних текстах досить обмежене: *Зовнішня політика, обороноздатність, енергетика, регіони, кадрова політика, взаємодія з іншими органами влади, бюджет, МВФ, НБУ... Кожна з цих тем – мінне поле.* (ДТ. 31.05.2019)

Неабияку роль відіграють парцеляція та приєднання у ритміко-мелодійному оформленні газетного тексту. Зокрема вживання декількох парцельованих або приєднувальних конструкцій під-

ряд на відносно невеликому текстовому проміжку надають йому певного ритму: *Сьогодні ми пишаємося державою, яку намагаються вбити. Більше місяця. Щодня. Жорстоко. Ми вибрали шлях – вистояти, щоб відбутися. Відбутися як повновага Держава. Без умовностей і застережень. Ми не впали після перших залпів, які зрадницьки обрушилися на наші застави, аеродроми, арсенали. На будинки, лікарні, церкви.* (ДТ. 21.03.2022); *Розуміючи при цьому, що цифра – це не панацея, вона не може замінити смисл, та й душа народу по блокчейнах не фасується. Що демократія забезпечується громадянами, а не жителями. Що з друзями можна робити бізнес, але не управляти країною. Що горизонтально розбудованій державі буде вкрай складно виживати по сусідству із зашкарубло-вертикальними.* (ДТ. 31.05.2019).

Висновки. Виступаючи різновидами експресивного синтаксису і маючи в основі тенденцію до аналітизму, парцеляція та приєднання істотно різняться механізмом утворення. Зокрема, в основі парцеляції структурно-семантичне та інтонаційне членування цілісної синтаксичної одиниці на декілька компонентів, між якими наявні двосторонні взаємозалежні відношення, і повне розуміння змісту яких можливе лише після трансформації їх в єдине комунікативне ціле; в основі приєднання структурно-семантичне та інтонаційне членування цілісної синтаксичної одиниці на декілька компонентів, між якими наявні лівосторонні зв'язки, за яких основна частина є структурно та семантично повною, а приєднуваний компонент позбавлений семантичної повноти і тяжіє до основної, проте суттєво не впливає на її зміст, а лише доповнює його.

Найбільш релевантними критеріями типологізації парцеляції є: розташування парцелята по відношенню до основної частини (контактна – дистанційна парцеляція); кількість компонентів, що входять до складу парцелята (одночленні – багаточленні парцеляти); вираження парцелята тим чи іншим членом речення (парцелят-підмет, парцелят-присудок, парцелят-додаток, парцелят-означення, парцелят-обставина); позиція парцелята до семантико-структурної повноти основної частини (парцелят у вакантній позиції – парцелят у дублюючій позиції); кількість парцелятів; інтенсивність зв'язків між основною частиною і парцелятом (інтенсивна та слабка парцеляція); прогнозованість парцелята. Ураховуючи ці критерії, найпродуктивнішими типами парцеляції в текстах сучасних українських газет є контактна парцеляція з одночленним або з багаточленним парцелятом у вакант-

ній (інтенсивна прогнозована парцеляція) або у дублюючій (слабка непрогнозована парцеляція) постпозиції, активно також вживається парцеляція з декількома парцелятами в постпозиції, рідше можна спостерігати парцеляцію в препозиції.

Приєднання доцільно класифікувати за такими критеріями: кількість компонентів у приєднуваній частині (однокомпонентне і багатокомпонентне); спосіб зв'язку між частинами (приєднання з сурядним, підрядним або безсполучниковим зв'язком); кількість приєднаних компонентів; логіко-сміслові відношення між основною частиною та приєднанням (доповнення, заперечення, підтвердження, уточнення тощо); наявність у структурі приєднання дублікатів з основної частини. У сучасних українських газетних текстах активно функціонують усі названі типи приєднання.

Основними комунікативно-стилістичними функціями, що виконують приєднання та парцеляція в текстах сучасних українських газет є: імітація живого розмовного мовлення з метою перетворення читача з пасивного споживача інформації в активного учасника діалогу; полегшення сприйняття інформації завдяки економії мовленнєвих засовів і компресії змісту висловлювання; акцентуація змісту певних текстових елементів та вираження авторської позиції до висловлювання; створення експресивного ритміко-мелодійного оформлення тексту. Цікавим є те, всі ці функції парцеляція та приєднання актуалізують не окремо одна від іншої, а одночасно, комплексно, що й робить їх досить ефективним засобом експресивності газетного тексту та пояснює продуктивність функціонування в ньому.

Список літератури:

1. Коцюбовська Г. А. Приєднувальні конструкції: функціонально-текстовий аспект: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Дніпропетровськ, 2002. 16 с.
2. Сербина Т. Г., Чеберяк А. Н. Парцелляция в языке современных газет: структурно-грамматическое особенности (на материале русскоязычных газет Украины). *Одеський лінгвістичний вісник*. 2017. № 9. Том 2. С. 122-126.
3. Сковородников А. П. О классификации парцелированных предложений современном русском литературном языке. *Филологические науки*. 1978. № 2. С. 58-65.
4. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. К., 2004. 408 с.

Lazarenko S. V. THE USE OF PARCELIZATION AND ACCESSION IN THE TEXTS OF MODERN UKRAINIAN NEWSPAPERS: STRUCTURAL-SEMANTIC AND STYLISTIC ASPECTS

It is established that acting as varieties of expressive syntax and based on the tendency to analytics, parcelization and accession differ in the mechanism of formation. In particular, parcelization is based on the structural-semantic and intonational division of an integral syntactic unit into several components, between which there are bilateral relations of interdependence, and at the basis of accession is the structural-semantic and intonational division of an integral syntactic unit into several components, between which there is a one-way connection, in which the main part is structurally and semantically complete, and the attached component depends on it, complements, clarifies, concurs it, but does not significantly change its meaning. The most relevant criteria for classifying parcelization have been established, and at the same time: the distribution of parcels by maturity to the main part; number of components to enter the parcel warehouse); the expression of the parcel by the other member of the speech; the position of the parcel to the semantic-structural aspect of the main part; number of parcels; intensity of links between the main part and parcel; parcel prognostication. It was found that the most productive types of parcelization in the texts of modern Ukrainian newspapers are contact parcelization with one-membered or multi-membered parcelization in vacant (intensive predicted parcelization) or in duplicating (weak unpredictable parcelization) postposition, parcelization with several prepositions, parcelization with several prepositions. The criteria for classification of accession are described, namely: the number of components in the connected part; the method of communication between the parts; number of connected components; logical and semantic relations between the main part and the accession; the presence in the accession structure of duplicates of the main part. It was found that in modern Ukrainian newspaper texts all the above types of accession are active. It was found that parcelization and accession in the texts of modern Ukrainian newspapers perform the following functions: imitation of live spoken speech in order to transform the reader from a passive consumer of information into an active participant in the dialogue; facilitating the perception of information by saving speech resources and compressing the content of speech; accentuation of the content of certain textual elements and expression of the author's position to the statement; creation of expressive rhythmic and melodic design of the text.

Key words: parcelization, accession, newspaper text, stylistic features, expressive syntax.